

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Faktaark

Hovedtrekk i den økonomiske utviklingen

Svake vekstutsikter internasjonalt

Det er nå fire år siden den internasjonale finanskrisen for alvor brøt ut. Uroen har vært mye lenger enn de fleste trodde. I mange land er den økonomiske aktiviteten fortsatt lavere enn før finanskrisen.

Lav økonomisk vekst, høy gjeld og store budsjettunderskudd har svekket tilliten til statsfinansene i flere land i euroområdet. Det siste året har markedsaktørene særlig vært urolige for at Hellas vil kunne komme til å forlate eurosamarbeidet og for situasjonen for spanske banker og Spanias statsfinanser. EU og myndighetene i euroområdet har imidlertid gjennomført og varslet tiltak som kan bidra til å gjenoppbygge tilliten til eurosamarbeidet.

Veksten i verdensøkonomien var moderat i første halvår i år. Utviklingen i Europa er særlig svak. I USA ventes den moderate oppgangen vi har sett de siste månedene å fortsette. For Kina og andre framvoksende økonomier i Asia ventes den økonomiske veksten å holde seg på et høyt nivå, men noe lavere enn i foregående år.

Samlet sett anslås veksten i BNP for Norges viktigste handelspartnere til 1¼ prosent i inneværende år. Dette er om lag uendret fra Revidert nasjonalbudsjett 2012. For neste år er vekstanslaget justert ned med ½ prosentenheter, til 1¾ prosent. Anslaget er drøyt én prosentenheter lavere enn gjennomsnittet for de femten årene forut for finanskrisen. Arbeidsledigheten anslås å holde seg på et høyt nivå i industrilandene.

Vekst over det historiske gjennomsnittet i norsk økonomi i år og neste år

Mens veksten blant våre handelspartnere er beskjedent, preges norsk økonomi av markert oppgang. Lave renter og god inntektsvekst har bidratt til oppgang i husholdningenes etterspørsel. Samtidig stimuleres økonomien av høye oljepriser som har gitt høy etterspørsel etter varer og tjenester fra petroleumsnæringen.

Veksten i norsk økonomi er ventet å fortsette i tiden framover. Utsikter til fortsatt lave renter og økte inntekter tilsier videre oppgang i privat konsum. Også igangsettingen av boliger har tatt seg klart opp, etter svak utvikling i fjor. Rapportering fra oljeselskapene peker i retning av høy vekst i petroleumsinvesteringene i år og neste år. Svak utvikling ute trekker derimot i retning av lav vekst i den tradisjonelle vareeksporten. Samlet sett anslås veksten i BNP for Fastlands-Norge til 3,7 prosent i år og 2,9 prosent neste år.

Utenom produksjon av elektrisitet ventes aktiviteten i fastlandsøkonomien å øke med 3,4 prosent i år og med 3,1 prosent neste år. Vekstanslagene er oppjustert siden Revidert nasjonalbudsjett 2012 som ble lagt fram i mai.

Det er nå klare tegn til at arbeidsmarkedet strammer seg til. Veksten i sysselsettingen tiltok gjennom fjoråret og holdt seg høy i første halvår i år. I 2. kvartal var det sysselsatt 55 000 flere personer enn som gjennomsnitt for fjoråret. Oppgangen har vært sterkest i privat sektor. Arbeidsledigheten har avtatt noe gjennom de to siste årene og utgjør nå rundt 3 prosent av arbeidsstyrken. Det anslås en noe høyere vekst i sysselsettingen i år og neste år enn lagt til grunn i Revidert nasjonalbudsjett, og anslagene for arbeidsledighet er justert ned.

Tabell 1 Hovedtall for norsk økonomi. Prosentvis volumendring fra året før¹

	Mrd kroner ²			
	2011	2011	2012	2013
Privat konsum.....	1 128,6	2,4	3,7	4,0
Offentlig konsum.....	585,8	1,5	1,9	2,1
Bruttoinvesteringer i fast kapital	549,9	6,4	7,7	5,8
Herav: Oljeutvinning og rørtransport	144,6	13,4	15,0	7,0
Bedrifter i Fastlands-Norge	179,7	2,6	4,9	5,1
Boliger	124,2	22,0	9,0	8,0
Offentlig forvaltning.....	87,1	3,0	0,5	2,8
Etterspørsel fra Fastlands-Norge ³	2 105,4	3,2	3,5	3,8
Eksport	1 145,2	-1,4	1,6	1,4
Herav: Råolje og naturgass.....	562,4	-6,2	1,0	-0,1
Tradisjonelle varer	316,4	-0,4	1,3	2,2
Tjenester utenom olje og utenriks sjøfart..	140,2	1,8	3,6	4,4
Import	769,8	3,5	4,2	5,4
Herav: Tradisjonelle varer	470,1	5,3	4,4	5,6
Bruttonasjonalprodukt	2 720,5	1,4	3,1	2,5
Herav: Fastlands-Norge.....	2 085,0	2,4	3,7	2,9
Fastlands-Norge ekskl. el-forsyning	2 025,4	2,4	3,4	3,1
Andre nøkkeltall:				
Sysselsetting, personer		1,4	2,1	1,3
Arbeidsledighetsrate, AKU (nivå).....		3,3	3,1	3,2
Årslønnsvekst		4,2	4,1	4
Konsumprisindeksen (KPI)		1,2	0,8	1,9
KPI-JAE		0,9	1,3	1,7
Råoljepris, kroner pr. fat ⁴		621	637	625
Driftsbalansen (pst. av BNP).....		14,5	13,3	11,4
Bruttonasjonalinntekt, mrd. kroner.....		2768	2904	3036
Tremåneders pengemarkedsrente ⁵		2,9	2,2	2,0
Konkurranssekursindeksen		93,9	92,8	93,3
Husholdningenes sparing, pst. av disponibel inntekt....		8,2	8,8	8,5

1 Der ikke annet er angitt

2 Foreløpige nasjonalregnskapstall i løpende priser

3 Utenom lagerendring

4 Løpende priser

5 Beregningsmessig forutsetning basert på terminpriser i september

Kilder: Statistisk sentralbyrå, Thomson Reuters, Norges Bank og Finansdepartementet